

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

potřebuje čtenář ihned zpracovat informace, které jsou v jeho zorném poli, a vyvozovat z nich: vytvářet úsudky, slučovat a dostávat se k informacím, a to v ucelené, rekurzivní souslednosti.

Aby byla v aspektech, které se používají v prostředí testování, zachována kontinuita a rovnováha, bylo rozložení aspektů napříč testováním čtení tištěných textů ponecháno podobné tomu, které bylo použito v šetření PISA 2000. V testování dovedností při čtení elektronických textů jsou nicméně úlohy rozloženy rovnoměrněji mezi tři tradiční aspekty a novým složený aspekt. Přibližné rozložení úloh dle aspektu v tištěném a elektronickém médiu je zobrazeno v tabulce 1.4.

Tabulka 1.4 Přibližné rozdělení úloh dle aspektu v PISA 2009

Aspekt	% z celkového počtu úloh v PISA 2009: tištěné médium	% z celkového počtu úloh v PISA 2009: elektronické médium
Vyhledávání a získávání	25	25
Propojování a interpretace	50	35
Posuzování a vyhodnocování	25	20
Složený aspekt	0	20
CELKEM	100	100

SHRNUTÍ VZTAHŮ MEZI TIŠTĚNÝMI A ELEKTRONICKÝMI TEXTY A ÚLOHAMI

Tabulka 1.5 znázorňuje některé základní shody a odlišnosti mezi čtením tištěných a elektronických textů. Jedním z cílů této tabulky je tedy popsat podobnosti a rozdíly, které vycházejí z povahy čtení v těchto dvou médiích. V mnoha případech jsou údaje uvedené v tabulce pod hlavičkami „Čtení tištěných textů“ a „Čtení elektronických textů“ totožné, v jiných případech naopak vyzdvihují některé zásadní rozdíly.

Druhým cílem tabulky je ilustrovat shody a odlišnosti v tom, co je v rámci PISA v obou médiích předmětem hodnocení. V některých případech rozdíly spočívají pouze ve větším či menším významu dané charakteristiky a v důrazu, který je na ni kladen: hranaté závorky značí, že na daný prvek je v testování PISA kladen poměrně malý důraz. V jiných případech jsou rozdíly zásadnější. Některé prvky se vyskytují v obou médiích, přesto však nemohou být či nejsou v šetření PISA předmětem hodnocení. Tyto charakteristiky jsou znázorněny v šedých polích. Jednou ze zásad při tvorbě koncepčních rámců pro šetření PISA a testových úloh, které jim dávají konkrétní měřitelnou podobu, je potřeba autenticky znázornit zkoumanou oblast. Přitom nebyl stanoven způsob, jak to provést, a v jistém smyslu jsou rozhodnutí a výběry, které jsou činěny, libovolné, ačkoliv jsou založené na tom nejlepší úsudku mezinárodních expertů na čtení. Způsob, jak je oblast zkoumání v tomto či jiných ohledech popsána a operacionalizována, je určen kombinací koncepčních, empirických a politických úvah. Cílem prozkoumání oblasti, která je výše nastíněna, je objasnit základy potřebné pro sestavení takového hodnocení, které v šetření PISA 2009 zachytí podstatu čtenářské gramotnosti a ve výsledku tak poskytne soubor dat, s jejichž využitím bude možné podat vyčerpávajícím, smysluplným a relevantním způsobem zprávu o čtenářských dovednostech patnáctiletých.